

Rectoria de Sant Vicenç de Castellar del Riu

Castellar del Riu

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: A la zona de Castellar del Riu.
Emplaçament Per sota de la masia de Riu de Castellar o Castellar del Riu, vers el sud-oest. A peu del torrent.

Coordenades:

Latitud: 42.11988
Longitud: 1.76018
UTM Est (X): 397513
UTM Nord (Y): 4663830

Classificació

Número de fitxa 08050 - 20
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVIII-XX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Es troba en procés d'enrunament.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08049A003000160000OQ

Fitxes associades:

[Sant Llorenç dels Porxos](#)

[Riu de Castellar / Masia Castellar del Riu](#)

[Molí de Castellar del Riu](#)

Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga

Descripció

La rectoria de Sant Vicenç de Castellar del Riu es troba situada al sud-oest de les restes de l'església. Actualment l'edifici es troba en avançat estat d'enrunament, mostrant en algunes parts una alçada dels murs fins al segon nivell. Sembla que la casa havia estat formada per diverses construccions que s'adossaven les unes a les altres configurant una planta allargada disposada orientada cap al sud-oest. Les restes conservades de major envergadura semblen correspondre a l'estructura més antiga i per tant al cos principal de l'edifici, al qual s'hi anaren adossant els diferents annexes i ampliacions. Els murs són de paredat irregular i carreus a les cantoneres. Pel que fa a les obertures tant sols podem distingir una porta d'accés a planta baixa feta amb llinda d'arc rebaixat adovellat i carreus als muntants, també podem veure alguna finestreta amb contorn de carreus, i alguna altra de configuració més senzilla. L'edifici és bastit adossat al marge que conforma el desnivell del terreny, mostrant una menor alçada de les seves façanes posteriors. Per fotografies antigues podem saber que l'estructura principal de la casa era de tres nivells, planta baixa, primera i segona o sotacoberta. Les ampliacions dels laterals eren de menor alçada que es mostrava progressiva a mesura que s'allunyava de l'estructura central, tot compartint el conjunt d'edificis els mateixos plans de coberta, amb dos vessants amb el carener orientat perpendicular a la façana principal.

Història

Les referències a la rectoria de Castellar del Riu ens remeten a les notícies documentals de l'església que es remunten al període medieval. Tot i que no hem pogut esbrinar la cronologia de la rectoria aquesta sembla que podria correspondre a una obra d'època moderna, potser d'entorn als segles XVII-XVIII, sense poder-ho concretar. En el llibre "Registro de las casas de campo de cada distrito y los aforados de guerra. N°63. 1856 n° 32" (ACBR), en l'apartat corresponent a Castellar del Riu trobem la referència "Curato Riu" que correspondria a la primera referència directa de la rectoria.

L'església es trobava situada dins l'antic comtat de Berga, es creu que podria tractar-se de l'església del castell de Castellar. Pertanyia a la jurisdicció eclesiàstica del bisbat d'Urgell.

A l'acta de Consagració de la Catedral de la Seu d'Urgell s'esmenta la parròquia de Castellar del Riu. En un document del 15 desembre de 900 (arxiu Catedral Seu) consta que el bisbe Nantigís, a petició del prevere Ranessind i dels habitants del lloc que havien erigit l'edifici, consagrà l'església de St Vicenç de Castellar del Riu, imposant un cànon anual de dos modis de blat i quatre sous d'argent.

El 983 en l'acta de consagració de Sant Llorenç prop Bagà, consta una cita que es creu que també podria referir-se a aquesta església, "Et in Castellar terras et vineas"; és una referència dubtosa ja que també podria fer referència a Castellar de N'Hug. (VVAA: 1985: VOL. XII:167-168).

Al segle XII l'església i el lloc de Castellar del Riu són esmentats com a possessions de la família vescomtal del Berguedà, pertanyien al vescomte Guillem de Berguedà i després passaren a formar part de les possessions del seu fill primogènit, el trobador Guillem de Berguedà. Aquest personatge el 1187, en el testament cedia a Santa Maria de Poblet el Mas "Ermbeiera" del terme de Castellar, confirmant una donació feta al mateix monestir l'any 1183.

En la visita del deganat del Berguedà l'any 1312, l'església de Sant Vicenç de Castellar del Riu és esmentada com a parròquia. Consta que el 1371, el capella d'aquesta església pagava vint sous de delme a Santa Maria de la Seu d'Urgell.

El 1363 es fundà la capellania de Sant Llorenç de Morunys la qual fou dotada pel prior del monestir, amb el consentiment i aprovació de l'abat de Sant Sadurní de Tavèrnoles, amb les rendes que percebia de la parròquia de Castellar del Riu.

Al segle XVIII l'església consta com a sufragània del santuari de Corbera.

Bibliografia

GUILLEM DE BERGUEDÀ I ALTRES TROBADORS (1986): Obra poètica. (Pròleg de Martí de Riquer). Edicions de l'Albí, Escriptors Berguedans, núm. 2, Berga.

RIQUER, M. de (1971: 280): Guillem de Berguedà. Vol. I: Estudio Histórico, literario y lingüístico, ¿? Espluga de Francolí: Abadia de Poblet, 1971.

-SERRA, Rosa. (et al.) (1991). Guia d'Art del Berguedà. Ed. Consell Comarcal del Berguedà Patronat del Centre d'Estudis del Berguedà, Berga.

-VVAA. (1985): "Catalunya Romànica. XII. El Berguedà", Fundació Enciclopèdia Catalana, Barcelona.

-VV.AA. (1990). "Catàleg de Monuments i Conjunts Històrico-Artístics de Catalunya", Direcció General del Patrimoni Cultural, Servei del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, Barcelona.

-VV.AA. (1994:137-141). "Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà", vol.5, Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

